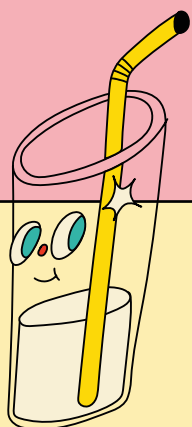

MENJA AMB BÒN

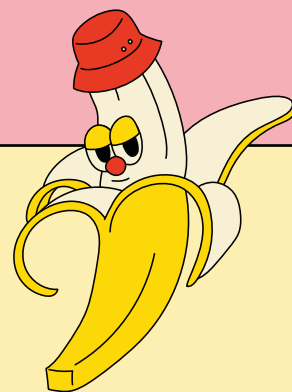
PIRINE

PROGRAMES ESCOLARS DE
FRUITA, HORTALISSES I LLET

GUIA DIDÀCTICA

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tot hom

CONTINGUTS

1. BENVINGUDA	3
2. EL PROGRAMA ESCOLAR.....	4
3. VALORS EDUCATIUS, ÀREES DE CONEIXEMENT I RELACIÓ AMB EL CURRÍCULUM ESCOLAR...	5
4. MATERIALS	6
Guia didàctica	6
Díptic informatiu	6
Pàgina web del projecte	6
5. ITINERARI EDUCATIU	7 - 11
Activitat prèvia a la visita: joc interactiu	8
La visita presencial a l'explotació agrícola	9
Activitat posterior a la visita : la càpsula del temps	10 - 11
6. ANNEXOS	12 - 13
Annex educació infantil	12
Annex educació primària	13

1. BENVIGUDA

BENVOLGUTS I BENVOLGUDES DOCENTS,

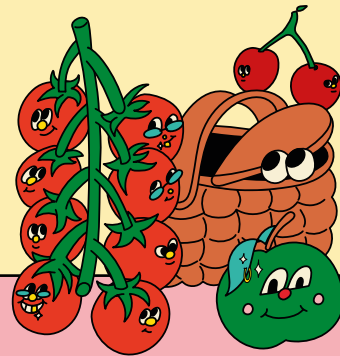
Ens plau convidar-vos a les visites a explotacions agrícoles i ramaderes com a mesures educatives d'acompanyament dins els Programes Escolars de fruites i hortalisses i de llet adreçades a alumnes de 2n cicle d'educació infantil, i cicle inicial, mitjà i superior de primària.

El programa, iniciativa de la Unió Europea que a casa nostra es fa efectiva mitjançant el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya, consisteix en la promoció del consum de fruita, hortalisses i llet entre l'alumnat de centres que, com el vostre, ho han sol·licitat.

Durant la visita a l'explotació, l'alumnat tindrà l'oportunitat de conèixer els beneficis del consum diari de fruites, hortalisses i de llet, a partir de l'observació i activitats dinàmiques en les quals aprendran conceptes com la temporalitat, el consum de proximitat, la cadena alimentària i com evitar el malbarament alimentari.

2. EL PROGRAMA ESCOLAR

El programa consisteix en la promoció del consum de fruita, hortalisses i llet entre l'alumnat de centres que així ho hagin sol·licitat.

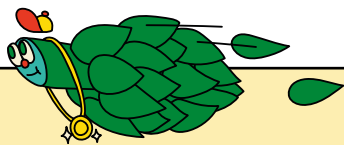

FRUITA O LLET ALS CENTRES ESCOLARS

Durant el curs les escoles reben fruita o llet que es reparteixen entre l'alumnat perquè les consumeixin per esmorzar o per berenar dins del recinte.

VISITES A EXPLOTACIONS

A més, es realitzaran activitats educatives per donar suport a la distribució de fruita i llet, com per exemple, una visita a una explotació agrícola o ramadera on els infants aprendran moltíssimes coses sobre els beneficis del consum de fruites, hortalisses i llet, les seves característiques, els productes de temporada i de proximitat, el seu procés de producció, la lluita contra el malbaratament, etc.

OBJECTIUS DEL PROGRAMA

L'objectiu general del programa és estimular el consum de fruites i hortalisses fresques i de llet, per incrementar a curt i llarg termini la ingesta d'aquests productes i contribuir, així, a l'adopció d'hàbits de consum saludables.

ELS OBJECTIUS ESPECÍFICS QUE HAN D'ASSOLIR LES VISITES A EXPLOTACIONS SÓN:

+ **Aprendre i consolidar conceptes bàsics relacionats amb:**

- L'alimentació
- L'agricultura
- La salut

+ **Reconnectar els infants amb l'agricultura i la ramaderia abordant temes com:**

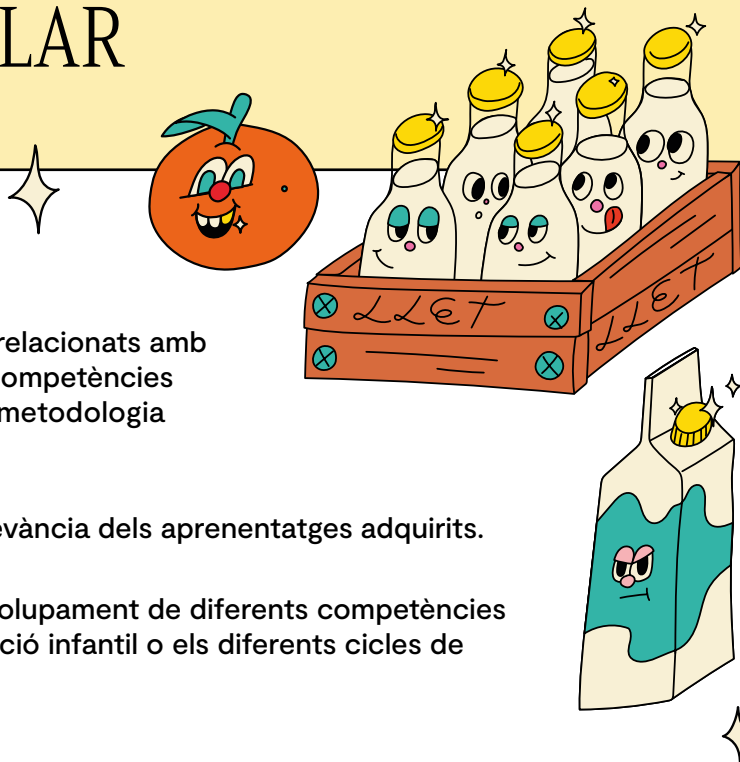
- La producció
- Els productes de temporada
- Els productes de proximitat
- La cadena alimentària

+ **Promoure una alimentació equilibrada, saludable i sostenible entre l'alumnat.**

- Estimular-los a tastar les fruites i hortalisses i a beure llet en estat natural, sense edulcorants, potenciadors de sabor ni sucres afegits.
- Formar-los com a consumidors habituals d'aquests productes.

3. VALORS EDUCATIUS, ÀREES DE CONEIXEMENT I RELACIÓ AMB EL CURRÍCULUM ESCOLAR

Els aprenentatges de la visita estan estretament relacionats amb el currículum, tant pels continguts, dimensions, competències i matèries clau que hi desenvolupen com per la metodologia emprada per formular-los i portar-los a terme.

D'aquesta manera s'assegura la pertinència i rellevància dels aprenentatges adquirits.

La visita es relaciona directament amb el desenvolupament de diferents competències bàsiques de diferents àmbits de 2n cicle d'educació infantil o els diferents cicles de primària.

ELEMENTS CURRICULARS 2N CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

+ **Eix 1. Un infant que creix amb autonomia i confiança**

+ **Eix 2. Un infant que es comunica amb diferents llenguatges**

+ **Eix 3. Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat**

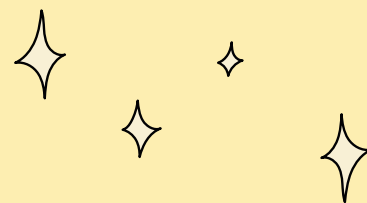
ÀREES DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

+ **Àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural**

+ **Àrea d'educació física**

4. MATERIALS

Pel correcte desenvolupament de les activitats i per garantir l'efectivitat de l'acció son necessàries una sèrie de recursos pedagògics per utilitzar durant i després de la visita que inclouen:

GUIA DIDÀCTICA

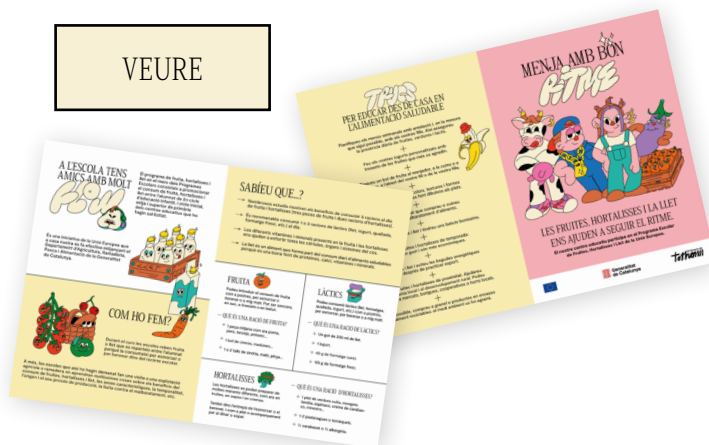
Aquesta guia dona al professorat dels centres adscrits al programa una visió completa de l'itinerari educatiu del programa, explicant les diferents activitats a realitzar abans, durant i després de la visita a l'explotació.

DÍPTIC INFORMATIU

En acabar la visita a l'explotació, es farà entrega a cada infant d'un díptic informatiu amb els missatges clau del programa per tal que l'alumnat se l'emporti a casa i el comparteixi en família.

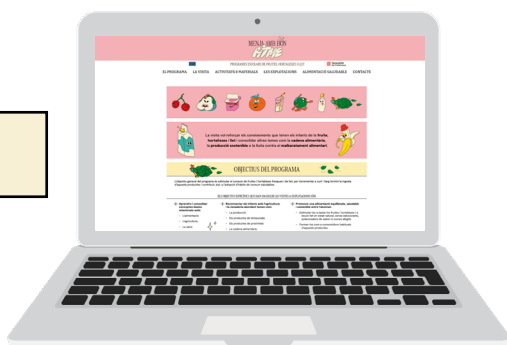
VEURE

PÀGINA WEB DEL PROJECTE

La pàgina web del projecte serà un dipositori de la informació del programa i les visites perquè docents, alumnat i famílies puguin accedir des de qualsevol lloc i en qualsevol moment a la informació més rellevant i als materials del projecte.

VEURE

+ 1. EL PROGRAMA: benvinguda al programa i explicació en detall d'aquest, objectius, metodologia, consells per tenir una alimentació saludable.

+ 2. LA VISITA: descripció de la visita educativa.

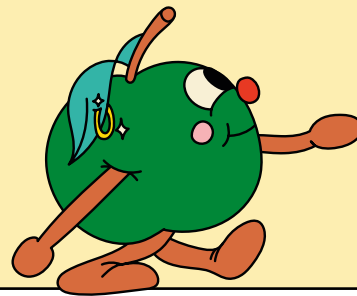
+ 3. ACTIVITATS I MATERIALS: explicació de l'activitat prèvia i posterior a la visita, la guia del docent i enllaços al material.

+ 4. LES EXPLOTACIONS: llistat de les explotacions que es visitaran.

+ 5. ALIMENTACIÓ SALUDABLE: informació útil que apareix al díptic sobre com menjar de manera saludable i equilibrada i enllaç per descarregar-se'l.

+ 6. CONTACTE: correu electrònic i telèfon del projecte.

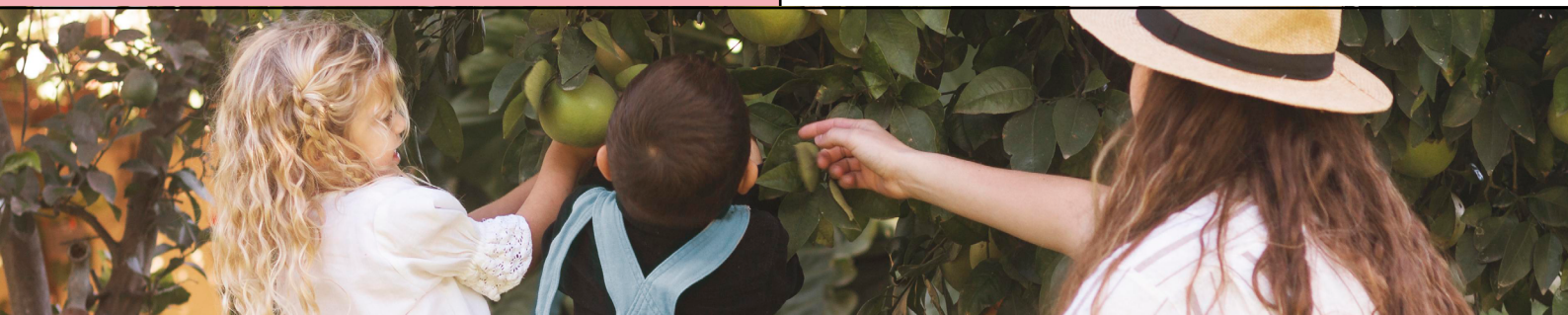
5. ITINERARI EDUCATIU

Per poder aprofundir en els missatges del programa, així com per assegurar un major impacte en el temps, es proposa la implementació d'actuacions a l'aula prèvies i posteriors a la visita a l'explotació.

L'itinerari complet, doncs, consta d'una proposta de 3 activitats que permet complir els objectius generals i específics del programa d'una manera amena i divertida.

Tant l'activitat prèvia, com la visita a l'explotació i l'activitat posterior segueixen un mateix fil conductor narratiu i aporten aspectes motivacionals a l'alumnat que afavoreix l'aprenentatge significatiu.

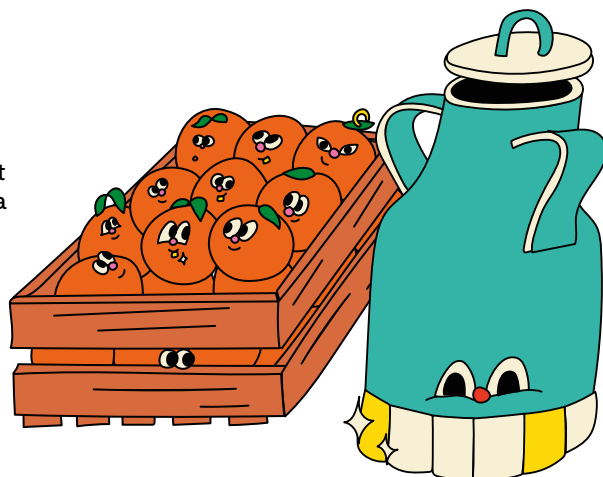

FIL CONDUCTOR DE LES 3 ACTIVITATS

CONTEXT

L'activitat prèvia a la visita comença amb un missatge (disponible en format carta o format vídeo-missatge) que envien els Guardians i Guardianes de la Salut, un grup que vetlla per fomentar els hàbits de consum saludables.

En aquest missatge, expliquen a l'alumnat que estan preocupats per les darreres notícies que parlen sobre la disminució dels hàbits saludables entre la població infantil. Necessiten ajuda per revertir aquesta situació i demanen un cop de mà als infants.

PER PODER-LOS AJUDAR ES DEMANA ALS INFANTS FER 3 PROVES:

+ 1. SESSIÓ PRÈVIA A LA VISITA:

- Completar el joc de preguntes (format online o analògic).

+ 2. VISITA PRESENCIAL:

- Visitar una explotació agrícola.

+ 3. SESSIÓ POSTERIOR A LA VISITA:

- Fer una campanya informativa sobre els beneficis d'una alimentació saludable i sostenible a l'escola.

ACTIVITAT PRÈVIA A LA VISITA: JOC DE PREGUNTES

En aquesta activitat prèvia, proposem als infants una activitat en format de joc de preguntes que introdueix els conceptes i missatges de la visita a l'explotació.

QUÈ ES PROPOSA ALS INFANTS?

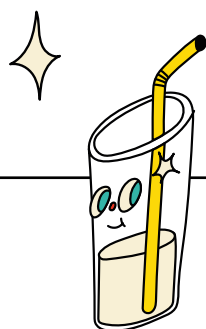
Aquest joc educatiu conté 4 minireptes a resoldre amb conceptes bàsics sobre el consum de llet, fruites i hortalisses i els beneficis de seguir una dieta saludable, equilibrada i sostenible.

El joc està dividit per nivells segons el cicle de l'alumnat (2n cicle d'educació infantil, i cicle inicial, mitjà i superior de primària).

Completar amb èxit aquesta activitat és el primer repte a superar perquè l'alumnat faci la visita a l'explotació.

JOC ONLINE

JOC ANALÒGIC

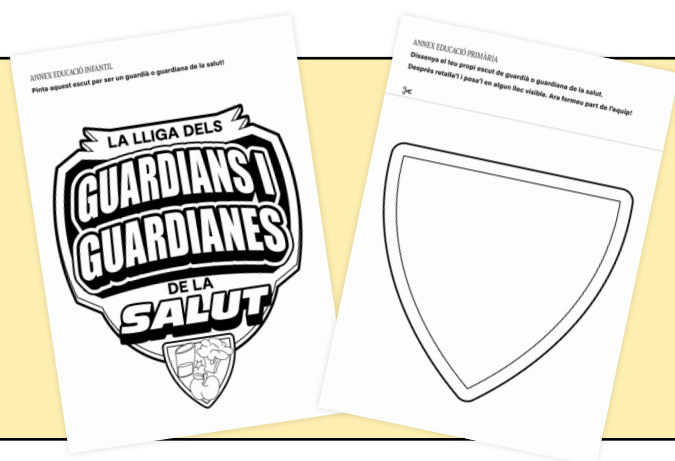
ESTRUCTURA DE L'ACTIVITAT

OBJECTIUS

- Introduir conceptes bàsics del consum de fruites, hortalisses i llet per a una alimentació saludable, equilibrada i sostenible.
- Explorar alguns conceptes com l'origen dels aliments, les racions diàries recomanades, la proximitat, la temporalitat i el malbaratament.
- Crear expectació sobre la visita a l'explotació.

**Els Guardians
i Guardianes de la
Salut et necessiten**

1 sessió – 50 minuts

Un cop acabat el joc de preguntes, es demanarà a l'alumnat de dibuixar el seu propi logo o insígnia de Guardià o Guardiana de la Salut.

Per alumnes d'educació infantil, podeu fer servir les plantilles que teniu a l'annex d'aquesta guia.

LA VISITA PRESENCIAL A L'EXPLOTACIÓ AGRÀRIA

La visita a l'explotació té com a objectiu reconnectar els infants amb l'agricultura i la ramaderia i consolidar hàbits saludables a través d'una visita ludoeducativa.

LA VISITA GIRA ENTORN DE DOS EIXOS PRINCIPALS:

→ **Relació entre alimentació i entorn**

→ **Relació entre alimentació i salut**

En aquest recorregut, mitjançant la participació activa, el grup-classe coneixerà l'origen dels aliments, la importància i beneficis del consum de fruites, hortalisses i de llet, i s'introduiran conceptes relacionats amb comportaments que contribueixen a la sostenibilitat tot potenciant el consum de productes de proximitat i temporada, sense oblidar la lluita contra del malbaratament d'aliments.

La visita, d'una hora i mitja de durada aproximadament, està adaptada a cadascun dels cicles de primària i el 2n cicle d'educació infantil.

LA VISITA ES DESENVOLUPARÀ SEGUINT LA SEGÜENT ESTRUCTURA I TEMPORITZACIÓ APROXIMADA:

ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ	DURADA
BENVINGUDA	- Benvinguda a l'explotació per part de l'equip responsable de la visita. - Explicació de les normes de participació i convivència amb l'entorn.	5 minuts
VISITA A L'EXPLOTACIÓ visita guiada + parada activa + fem d'agricultors/ fem de ramaders	+ VISITA GUIADA: - Visita a l'explotació, coneixent què s'hi produeix, com, i la comercialització dels seus productes. - A mesura que anem visitant les diferents parts de l'explotació, parlarem dels beneficis del consum de fruites, hortalisses i llet dins d'una dieta saludable, equilibrada i sostenible, tot indicant els beneficis del consum de proximitat. - Parlarem de temes econòmics de l'entorn i l'impacte de l'explotació sobre l'economia local. + PARADA ACTIVA: - Mitjançant jocs col·laboratius, ens activarem físicament i reflexionarem sobre la importància de l'alimentació. Introduïrem, en funció dels diferents nivells educatius, conceptes com temporalitat, proximitat, cadena alimentària, etc.* + FEM D'AGRICULTORS: - Farem per un dia de pagesos, portant a terme tasques pròpies de l'explotació.	60 minuts
TAST I COMIAT	- Tast de fruita, hortalisses i llet. - Entrega de material per a les famílies i d'enquesta de satisfacció per als docents.	30 minuts

ACTIVITAT POSTERIOR A LA VISITA

Les visites no només volen promoure el consum de fruites i hortalisses fresques i de llet entre l'alumnat sinó també sensibilitzar tothom (infants, educadors i famílies) envers la importància de l'adopció d'hàbits de consum saludables. És des d'aquesta perspectiva, que s'emmarca la sessió postvisita.

QUÈ ES PROPOSA ALS INFANTS?

Proposem a l'alumnat que, a partir dels continguts i reflexions realitzades en les sessions anteriors (activitat prèvia i visita a l'explotació) construeixin el seu propi coneixement entorn de l'alimentació saludable.

A partir dels aprenentatges adquirits al llarg de les sessions prèvies del joc interactiu i de la visita a l'explotació, l'alumnat ha d'elaborar petits consells que reuneixin els aspectes clau de l'alimentació saludable, equilibrada i sostenible.

Aquests consells es difondran de manera conjunta en una campanya de comunicació a l'escola.

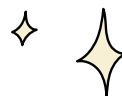
Proposem que aquests consells siguin compartits amb la resta de la comunitat educativa.

Aquesta socialització se situa en la fase final del relat transversal del programa: compartir els coneixements amb els coetanis.

ESTRUCTURA DE L'ACTIVITAT

OBJECTIUS

- Sensibilitzar l'alumnat envers la importància d'una dieta saludable i equilibrada.
- Incorporar els aprenentatges adquirits al llarg de l'itinerari en el discurs de l'alumnat utilitzant la seva pròpia veu i paraules.

Fem una campanya de comunicació

1 sessió – 50 minuts

INTRODUCCIÓ

5 MINUTS

En aquesta primera fase de l'activitat, el/la docent:

- Contextualitza l'activitat en el marc del programa.
- Planteja el repte a l'alumnat i explica què és una campanya de comunicació.
- Organitza el grup-classe en grups de 5-6 infants.
- Explica l'objectiu i el procés de treball.
- Repassa conceptes clau.

+ DOCENT:

Nens i nenes, heu assolit els reptes que us ha plantejat la Nora, la Guardiana de la Salut, heu descobert com tenir una alimentació saludable, equilibrada i sostenible.

Estem arribant a la recta final d'aquesta aventura. i ara ens toca a nosaltres contraatacar la campanya de desinformació del malvat "MalHàbits" amb una campanya informativa sobre els beneficis d'una alimentació saludable i sostenible.

I farem aquesta campanya a través de dibuixos (cicle infantil), cartells amb eslogans, videos, presentacions (primària) que expressin el que hem après durant la visita a l'explotació agrària.

DESENVOLUPAMENT

30 MINUTS

L'alumnat, en grups, haurà de pensar quin són els missatges clau que han après durant la visita a l'explotació i quins consells volen donar a la resta de l'alumnat del centre i a les seves famílies.

Exemples:

- Hem de menjar 5 racions entre fruita i hortalisses al dia.
- Hem d'evitar el malbaratament alimentari
- Comprant productes de proximitat ajudem a l'economia local.
- La llet és bona tal i com és, sense ensucrar-la.
- Podem menjar fruita i hortalisses i beure llet en diferents moments del dia.

Un cop pensants els consells, l'alumnat pot començar amb la producció dels cartells, dibuixos, vídeos, o presentacions. aprenentatges adquirits al llarg del programa.

Els missatges han d'estar relacionats amb els següents conceptes clau:

- Beneficis del consum de fruites, hortalisses i de llet.
- Productes de proximitat.
- Productes de temporada.
- Lluita contra el malbaratament.

PRESENTACIÓ I REFLEXIÓ

10 MINUTS

En aquesta primera fase de l'activitat, el/la docent fa:

- La presentació i/o lectura de les produccions fetes per part de l'alumnat a la resta del grup-classe.
- Reflexió final, en la qual el o la docent planteja a l'alumnat qüestions referents tant al contingut com al procés d'elaboració dels seus consells.

DIFUSIÓ

5 MINUTS

Proposem al professorat que l'alumnat que ha elaborat els consells els comparteixi amb altres infants de l'escola i amb les seves famílies.

Aquesta activitat d'Aprenentatge i Servei té com a objectiu donar resposta a una necessitat del centre que, en aquest cas, podria ser treballar la lectura, la imaginació i el coneixement de l'alimentació saludable amb infants d'altres edats i, alhora, permet treballar l'aprenentatge dels continguts, valors i coneixements proposats.

En aquest sentit, doncs, l'alumnat es converteix en subjecte actiu de l'aprenentatge, ja que ha de transmetre el coneixement adquirit a altres infants, fet que genera un aprenentatge més significatiu. Es tractarà, doncs, de crear espais de transferència d'aprenentatges amb grups d'infants.

Per exemple:

- Penjar la notícia i les fotografies al bloc, web i/o a les xarxes del centre.
- En el cas que s'hagi elaborat un vídeo, aquest també es pot projectar, complementant, així, l'explicació dels diferents consells per part de l'alumnat.
- Fer un mural explicatiu de tot el que s'ha fet.
- Penjar els cartells o dibuixos dels infants en un passadís de l'escola.

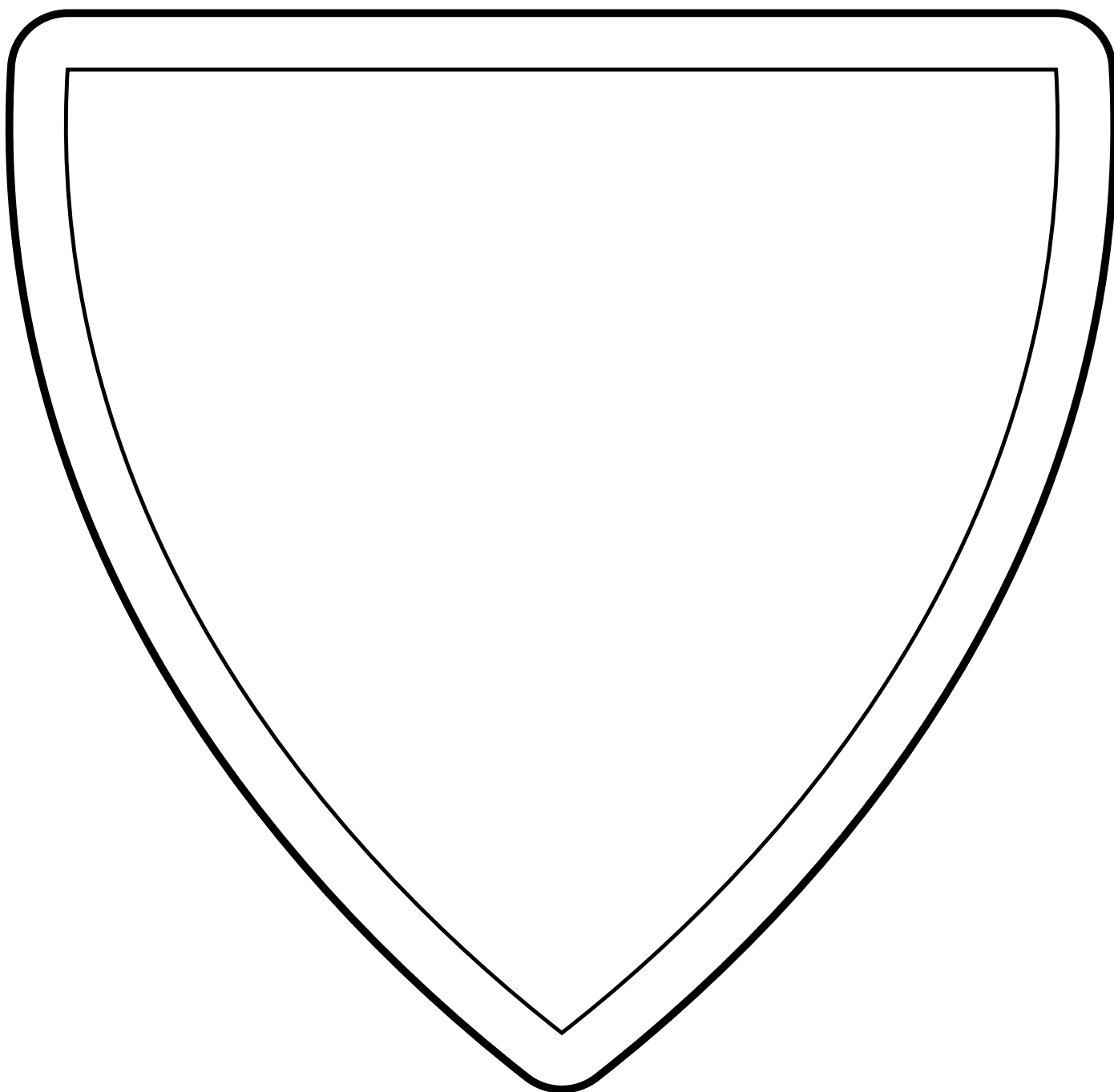
Pinta aquest escut per ser un guardià o guardiana de la salut!

ANNEX EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Dissenya el teu propi escut de guardià o guardiana de la salut.

Després retalla'l i posa'l en algun lloc visible. Ara formeu part de l'equip!

GRÀCIES

www.programes-escolars-explotacions-ue.cat

MENJA AMB BÒN RITME

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tothomini